

Republica Moldova

GUVERNUL

HOTĂRÎRE Nr. 304
din 17.03.2007

**cu privire la aprobarea Programului Național de asigurare a
securității ecologice pentru anii 2007-2015**

Publicat : 30.03.2007 în Monitorul Oficial Nr. 43-46 art Nr : 336

MODIFICAT

[HG485 din 12.08.09, MO124-126/14.08.09 art.536](#)

[HG1508 din 31.12.08, MO3-6/16.01.09 art.14](#)

În conformitate cu art.2 al Legii nr.1515-XII din 16 iunie 1993 privind protecția mediului înconjurător (Monitor, 1993, nr.10, art.283), cu modificările și completările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Programul Național de asigurare a securității ecologice pentru anii 2007-2015 (se anexează).

2. Organele centrale de specialitate ale administrației publice și autoritățile administrației publice locale vor elabora și aproba, în termen de două luni, planuri de asigurare a securității ecologice departamentale și locale și vor prezenta, anual, începînd cu 2007, pînă la data de 25 septembrie, Ministerului Ecologiei și Resurselor Naturale informația privind implementarea prevederilor Programului Național de asigurare a securității ecologice pentru anii 2007-2015.

3. În baza analizei informației transmise de organele centrale de specialitate ale administrației publice și autoritățile administrației publice locale privind rezultatele implementării Programului nominalizat, Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale va prezenta Guvernului, către 30 noiembrie, informația sintetizată.

4. Se abrogă Hotărîrea Guvernului nr. 447 din 17 aprilie 2003 "Cu privire la aprobarea Programului Național de asigurare a securității ecologice" (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr.77-79, art.471).

5. Controlul asupra executării prezentei hotărîri se pune în sarcina Aparatului Guvernului.

Prim-ministru

Contrasemnează:

Vasile TARLEV

Ministrul ecologiei și resurselor naturale
Ministrul finanțelor
Ministrul economiei și comerțului
Ministrul agriculturii
și industriei alimentare
Ministrul industriei și infrastructurii
Ministrul sănătății
Ministrul transporturilor
și gospodăriei drumurilor
Ministrul afacerilor interne

Constantin Mihailescu
Mihail Pop
Igor Dodon

Anatolie Gorodenco
Vladimir Antosii
Ion Ababii

Vasile Ursu
Gheorghe Papuc

Nr. 304. Chișinău, 17 martie 2007.

Aprobat
prin Hotărârea Guvernului nr.304
din 17 martie 2007

PROGRAMUL NAȚIONAL **de asigurare a securității ecologice pentru anii 2007-2015**

I. Introducere

Securitatea ecologică este una dintre componentele de bază care contribuie esențial la asigurarea securității generale a statului și la dezvoltarea durabilă a acestuia.

Un loc important în politica statului îl ocupă soluționarea problemelor de asigurare a securității ecologice, fapt confirmat de Constituția Republicii Moldova (art. 37), care garantează dreptul fiecărui om la un mediu înconjurător neprimejdios.

Securitatea ecologică este starea mediului înconjurător în care totalitatea cauzelor și consecințelor naturale și ale activităților antropogene (de producție, militare, comunicații, construcții, științifice, informaționale, de recreație, medico-biologice și alte genuri, inclusiv acțiuni de prevenire a consecințelor calamităților naturale și situațiilor excepționale) exclud sau reduc la minimum schimbările ce conduc la degradarea ecosistemelor mediului și impactului negativ asupra sănătății populației.

Interacțiunea efectivă a politicii ecologice cu măsurile din domeniul securității în general, precum și colaborarea în scopul protecției mediului înconjurător, contribuie la diminuarea impactului activităților economice, stimularea stabilității și menținerea echilibrului ecosistemelor naturale, extinderea dialogului politic și credibilității între țări și regiuni.

Pentru asigurarea securității ecologice la nivel regional și internațional țările europene au încheiat un șir de acorduri, tratate și alte documente politice. Luând în considerare multiplele probleme ecologice și necesitatea rezolvării lor în comun, Organizația pentru Securitate și Colaborare Europeană (OSCE), Programul Națiunilor Unite pentru Mediu (UNEP), Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (UNDP) și Organizația Nord Atlantică (NATO) s-au unit sub egida Inițiativei "Mediul și securitatea" (ENVSEC). Republica Moldova a aderat la inițiativa menționată în 2005.

Programul Național de asigurare a securității ecologice pentru anii 2007-2015 (în continuare - Programul) a fost condiționat de necesitatea:

- prevenirii și reducerii degradării resurselor naturale și eficientizarea utilizării acestora;
- menținerii calității mediului ca factor ce asigură păstrarea sănătății și calității vieții;
- creării unui sistem eficient de monitorizare, prevenire și compensare a pagubelor cauzate de calamitățile naturale și accidente tehnogene;
- ajustarea legislației naționale din domeniul protecției mediului și utilizării durabile a resurselor naturale cu cerințele directivelor Uniunii Europene;
- colaborării avantajoase în cadrul Inițiativei "Mediul și Securitatea";
- perfectării bazei legale de reglementare a asigurării securității ecologice.

2. Scopul, obiectivele și principiile de asigurare

a securității ecologice

Scopul principal al Programului este asigurarea securității ecologice a statului prin diminuarea riscurilor ecologice, prevenirea impactului negativ asupra mediului înconjurător și sănătății populației, inclusiv în context transfrontalier, perfectarea bazei legislative și sistemului instituțional etc.

Pentru atingerea scopurilor propuse este necesară realizarea următoarelor obiective:

perfectarea actelor legislative și normative, inclusiv a standardelor naționale, în conformitate cu cerințele Directivelor Europene, convențiilor și acordurilor internaționale la care Republica Moldova este parte;

elaborarea și realizarea măsurilor operative și de lungă durată privind conservarea și îmbunătățirea calității mediului, prevenirea și diminuarea consecințelor negative asupra acestuia;

prevenirea impactului negativ asupra mediului în context transfrontalier;

perfecționarea sistemului de monitoring al calității componentelor de mediu și elaborarea pronosticului;

optimizarea și majorarea eficacității sistemului de control și autorizare a utilizării resurselor naturale;

informarea și conștientizarea publicului;

extinderea colaborării internaționale în domeniul securității ecologice;

integrarea cerințelor ecologice în strategiile de dezvoltare a sectoarelor economiei naționale etc.

Activitatea practică de asigurare a securității ecologice se bazează pe principiile:

priorității securității vieții și sănătății populației;

evaluării complexe a pericolului și efectuarea măsurilor de prevenire a acestora;

durabilității ecosistemelor;

compensării obligatorii a prejudiciului cauzat mediului și sănătății populației de pe urma activităților economice;

evaluării obligatorii a impactului activității antropogene asupra mediului;

asigurării accesului publicului la informația de mediu și participării acestuia la luarea deciziilor în problemele de mediu.

3. Componentele securității ecologice și starea factorilor de mediu

Securitatea ecologică este asigurată de o multitudine de componente atât de origine antropogenă, cât și de origine naturală, interacțiunea cărora poate influența dezvoltarea durabilă.

În calitate de componente ale securității ecologice servesc:

activitățile antropogene sectoriale - industrie, agricultură, transport, energetică, construcții etc.;

acțiunile generale - poluarea internă și transfrontalieră, inclusiv poluarea radioactivă, producerea deșeurilor;

procesele geologice și hidrologice periculoase - cutremurele de pământ, inundațiile, surpările, ridicarea nivelului apelor freatice, procesele de tasare și umflare a solului;

situațiile excepționale - alunecările de teren, accidentele industriale și tehnogene;

masurile organizatorice - măsurile concrete de asigurare a securității ecologice, monitoringul, controlul, licențierea, sistemul de alarmă și informare, cooperarea regională și internațională.

Securitatea ecologică, în mare măsură, este determinată și de starea componentelor mediului înconjurător. Poluarea resurselor de apă, aerului atmosferic, diminuarea fertilității solului, poluarea transfrontalieră și altele reprezintă un pericol pentru securitatea ecologică.

Este deosebit de îngrijorătoare în republică existența riscurilor pentru resursele acvatice, care au o importanță deosebită pentru viața și sănătatea populației, pentru funcționarea ecosistemelor și reprezintă o condiție indiscutabilă pentru dezvoltarea durabilă a economiei țării și securității statului.

Bazinul hidrografic al Republicii Moldova este reprezentat prin 3621 râuri și pârâie, inclusiv 7, cu lungimea de peste 100 km, 247 - de peste 10 km, 57 lacuri, cu suprafața oglinzii apei de 62,2 km², și circa 3000 iazuri și rezervoare de acumulare, cu un volum de 1,8 km³ și suprafața oglinzii apei de 333

km². Cele mai mari râuri care curg pe teritoriul țării sînt Nistru și Prut, cu un volum anual de scurgere de 13,6 km³.

Republica dispune de peste 3500 de obiective acvatice artificiale și naturale dintre care 82 au un volum de apă de peste 1 mil. m³ apă, cele mai mari fiind Costești-Stîncă pe r. Prut (735 mil. m³ apă) și Dubăsari pe r. Nistru (277,4 mil. m³ apă).

Monitorizarea calității apelor de suprafață se realizează la nivel național în 49 secțiuni ale 16 râuri, 6 bazine acvatice și 1 liman în baza a 43 ingrediente. Lunar se efectuează observații după o serie de indicatori, cum ar fi: indicii fizico-chimici, elementele biogene, produsele petroliere, detergenții anioni-activi, fenolii etc.

Pe parcursul anilor 2000-2005 calitatea apei râurilor Nistru și Prut a variat în limitele claselor de calitate "curată" și "moderat poluată", iar a râurilor mici continuă să rămînă în limitele claselor "poluată" și "extrem de poluată".

În bazinele râurilor Nistru și Prut, pe teritoriul Ucrainei și României sînt situate mai multe întreprinderi chimice, de extragere a resurselor naturale și de prelucrare a produselor petroliere, care reprezintă potențiale surse de poluare accidentală. Acest fapt cere inițierea unei colaborări fructuoase cu țările vecine în cadrul Inițiativei "Mediul și Securitatea", în scopul elaborării și implementării măsurilor comune de prevenire și diminuare a poluării transfrontaliere.

Fiind situată geografic între țări industriale, republica este poluată cu noxe prin transferul transfrontier. Concentrația de fond a principalelor substanțe poluante în atmosferă este influențată de transferul transfrontier de noxe.

Unul dintre resursele naturale importante ale țării supus riscurilor este solul și subsolul, degradarea și poluarea căruia influențează securitatea ecologică și calitatea vieții și sănătății populației.

În scopul executării prevederilor Convenției de la Stockholm privind poluanții organici persistenți, realizării Planului Național de Implementare a acestei Convenții, Strategiei de Creștere Economică și Reducere a Sărăciei și Planului de Acțiuni Republica Moldova - Uniunea Europeană, în cadrul Ministerului Ecologiei și Resurselor Naturale se implementează proiectul "Managementul și distrugerea stocurilor de poluanți organici persistenți (POP)" oferit Guvernului Republicii Moldova de Fondul Global de Mediu prin intermediul Băncii Mondiale. Proiectul prevede un șir de activități, inclusiv distrugerea tuturor stocurilor de pesticide din categoria poluanților organici persistenți (1150 tone) și a părții majore de bifenili policlorurați (BPC) (1060 tone de condensatoare electrice ce conțin BPC) în Franța la întreprinderile Companiei TREDI S.A.

Practica țărilor dezvoltate în domeniul gestionării deșeurilor este axată pe implementarea cerințelor Directivelor UE.

Cerințele Directivelor UE prevăd asigurarea unui nivel ridicat de protecție a mediului de la depozitarea deșeurilor, inclusiv diminuarea volumului de formare a deșeurilor în urma proceselor de producere. În acest context politica națională de gestionare a deșeurilor trebuie să fie direcționată spre diminuarea riscurilor de pe urma depozitării deșeurilor, inclusiv a reducerii esențiale a numărului gunoștilor existente, construite fără măsuri de protecție a mediului și înlocuirea lor cu depozite mari, centralizate de deșeuri care corespund cerințelor Directivelor UE. Conform investigațiilor efectuate de către experții străini în cadrul proiectului TALES pentru Republica Moldova sînt necesare aproximativ 10-12 gunoști mari în locul celor 1850 existente. În republică se fac abia primii pași spre reformarea sistemului existent de gestionare a deșeurilor - depozitarea controlată, implementarea colectării separate a deșeurilor, salubritatea teritoriilor etc.

Procesele de degradare a mediului înconjurător conduc la dispariția unor taxoni din habitat, ceea ce constituie un risc important pentru regnul vegetal (5513 specii de plante, inclusiv plante superioare - 1989 specii, briofite (mușchi) - 157 specii, plante inferioare - 3524 specii (lichenofite - 124 specii, alge - 3400 specii), precum și pentru stabilitatea ecosistemelor naturale ale țării.

Multe specii de plante din ecosistemele țării devin tot mai periclitate și necesită protecție de stat. În

Cartea Roșie a Republicii Moldova (2000) sînt incluse 117 specii de plante: angiosperme - 81, gimnosperme - 1, pteridofite - 9, briofite - 10 și licheni - 16.

Diversitatea regnului animal (461 specii de animale vertebrate și 14339 specii de animale nevertebrate), de asemenea, este supusă riscurilor ecologice ca rezultat al activităților antropice, valorificării excesive a terenurilor agricole, reducerii suprafețelor cu vegetație naturală. Aceste procese au provocat fragmentarea, limitarea ariilor naturale, înrăutățirea condițiilor de viață, limitarea ariilor de răspîndire a multor specii de animale, reducînd numărul lor sau provocînd dispariția totală a unora din acestea. Una din cauzele diminuării numărului de specii cinegetice este braconajul. Ecosistemele forestiere oferă animalelor condiții de viață mai sigure și variate, însă fragmentarea pădurilor reduce posibilitatea de răspîndire a speciilor respective. Se atestă diminuarea sau chiar distrugerea faunei solului și herpetofaunei prin arderea miriștilor, buruienilor, deștelenirea nejustificată, desecarea terenurilor umede, aplicarea nerațională a preparatelor chimice, distrugerea ecosistemelor naturale.

4. Informarea publicului și participarea acestuia la luarea deciziilor

În Republica Moldova, în domeniul mediului, activează cca 450 organizații neguvernamentale, cu care Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale și instituțiile subordonate acestuia colaborează permanent în baza unui Memorandum de colaborare. Conform acestui document atît Ministerul, cît și ONG-urile se obligă să asigure transparența și participarea largă a publicului la procesul decizional în domeniul protecției mediului.

În scopul informării și conștientizării publicului sînt elaborate și editate, anual, Raportul Național privind Starea Mediului în Republica Moldova, lunar, revistele "Mediul Ambiant" și "Buletin ecologic". Sînt difuzate permanent emisiuni radio și TV cu tematică ecologică și publicate materiale în ziarele centrale și locale. Sistematic se organizează ore cu tematică ecologică, concursuri, victorine și olimpiade ecologice. Pentru implementarea proiectelor de protecție a mediului, anual, Ministerul susține financiar ONG-urile.

În scopul asigurării securității ecologice este necesară consolidarea rolului societății civile la luarea deciziilor în acest domeniu. Activitățile următoare vor fi direcționate spre perfectarea sistemului de informare a populației despre calitatea mediului, atragerea publicului în procesul elaborării și implementării documentelor strategice privind crearea condițiilor de transparență a deciziilor luate.

O pondere deosebită la antrenarea populației în realizarea activităților practice în domeniul protecției mediului îl are Concursul Republican "Cea mai verde, mai salubră și mai amenajată localitate", aflat la a 7-a ediție.

5. Colaborarea regională și internațională în domeniul asigurării securității ecologice

Republica Moldova colaborează activ în domeniul protecției mediului și utilizării durabile a resurselor naturale în cadrul organizațiilor internaționale, procesului "Un Mediu pentru Europa" și "Sănătatea în relație cu Mediul", convențiilor internaționale, acordurilor și inițiativelor. Guvernul a semnat acorduri în domeniul protecției mediului cu guvernele României și Ucrainei, iar cu Guvernul Regatului Danemarccii - un memorandum de colaborare. Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale, de asemenea, a semnat un șir de acorduri de colaborare în acest domeniu cu ministerele de specialitate din Republica Polonă, Republica Italiană și Republica Letonia.

În 2002 Moldova a aderat la Pactul de Stabilitate pentru țările de Sud-Est a Europei. Moldova, de asemenea, este membru al Organizației pentru Democrație și Dezvoltare Economică - GUAM (Georgia, Ucraina, Azerbaidjan, Moldova), scopul căreia este menținerea păcii și stabilității, dezvoltarea colaborării în problemele reglementării conflictelor și altele.

La nivel regional, colaborarea în domeniul protecției mediului se bazează pe încheierea acordurilor bilaterale și trilaterale cu România și Ucraina. Aceste acorduri prevăd crearea grupurilor de lucru comune în scopul coordonării activităților în domeniul protecției resurselor piscicole și reglementării pescuitului în râurile Nistru și Prut, protecției și utilizării durabile a apelor transfrontiere și colaborării în

zonele ariilor naturale protejate, situate în Delta Dunării și Prutul de Jos. Dezvoltarea colaborării regionale în cadrul Inițiativei "Mediul și Securitatea", precum și Inițiativei Europene a Apelor care va fi direcționată spre introducerea gestionării complexe a resurselor acvatice pe bazine, perfecționarea monitoringului transfrontalier, sistemului de informare, elaborarea și implementarea standardelor ecologice unice. Începând cu anul 2006 Moldova a preluat președinția în cadrul Comisiei Internaționale pentru Protecția Fluviului Dunărea (ICPDR), fapt ce va contribui la intensificarea relațiilor de colaborare cu țările din Bazinul Dunărean, precum și atragerea investițiilor străine în soluționarea problemelor ecologice și ameliorarea stării resurselor acvatice, biodiversității etc.

6. Sarcinile prioritare ale autorităților administrației publice în asigurarea securității ecologice

Autoritățile administrației publice au următoarele sarcini în asigurarea securității ecologice:

realizarea obligațiilor internaționale în domeniul protecției mediului, precum și implementarea treptată a prevederilor programului și altor strategii și planuri de acțiuni naționale, care direct sau indirect asigură securitatea ecologică a statului;

efectuarea controlului de stat și departamental privind respectarea prevederilor legislației în domeniul protecției mediului și utilizării durabile a resurselor naturale;

efectuarea monitoringului privind starea mediului înconjurător;

elaborarea și realizarea planurilor de acțiuni departamentale și locale privind asigurarea securității ecologice de către toate sectoarele economiei naționale;

informarea și atragerea publicului în rezolvarea problemelor ce țin de asigurarea securității ecologice;

dezvoltarea cooperării transfrontiere la toate nivelurile în scopul realizării măsurilor de asigurare a monitoringului calității componentelor de mediu, adoptarea măsurilor comune privind prevenirea și diminuarea impactului în cazul accidentelor tehnogene și situațiilor excepționale.

7. Planul de acțiuni pentru asigurarea securității ecologice

[plan](#)

[Planul modificat prin HG485 din 12.08.09, MO124-126/14.08.09 art.536]

[Planul modificat prin HG1508 din 31.12.08, MO3-6/16.01.09 art.14]